

kaldte Valgfrihed, vil man jo ikke derved opnaa at faa løst Spørgsmaalet; der vil paa ny kunne komme Rivninger frem. Man vil endvidere indvende, at paa denne Maade vil man faa to Slags Ægteskaber, og der vil kunne sættes en Plet paa den ene Art af dem. Lad mig sige til det første, at det forekommer mig, at selv om man opfyldte mit Ønske om at have dels borgerlig Ægteforening og dels kirkelig Vielse, vilde man aldrig behøve at komme i nogen som helst Konflikt. Jeg kunde oven i Købet tænke mig, at man gik saa vidt, at man sagde: Ligesom efter den nugældende Ret den kirkelige Vielse er det principale og den borgerlige Ægteforening det subsidiære, saaledes er det efter den ny Lov det principale, at man skal borgerlig ægteforenes; men ligesom man efter denne ny Lov giver de Mennesker, der derom kunne blive enige med Gejstligheden, Lejlighed til efter Ægteskabets Indgaaelse for Ægteskabsforstanderen at gaa op i Kirken og faa en Indvielse af Ægteskabet, kan man give de samme Mennesker Ret til, uden først at henvende sig til Ægteskabsforstanderen at gaa op i Kirken, og saaledes, at Ægteskabet stiftet ved Vielse i Kirken, har de samme Retsvirkninger, som det ellers stiftet for Ægteskabsforstanderen har. Det forekommer mig ikke, i alt Fald naar man ikke er en absolut Principrytter, at man vil kunne hente nogen Indvending, der er absolut imod det af mig udtalte Ønske.

Man kunde ogsaa indvende herimod, at det vilde bringe en vis Forkludring frem, idet man, som Forholdet vil blive efter den ny Lov, skal stifte Ægteskabet for Ægteskabsforstanderen, og det er hans Bøger, der skulle være de eneste gyldige. Men det forekommer mig, at man i og for sig let maatte kunne komme ud over en saadan Vanskelighed ved blot at bestemme, at der fra Præsternes Side skal ske en Meddelelse til Ægteskabsforstanderen om det indgaaede Ægteskab, og saa indføres i hans Bøger. Ja, man kunde vel ogsaa gaa med til, at de vedkommende Parter bag efter skulde gaa til Ægteskabsforstanderen og faa indført Ægteskabet i hans Bøger.

For mig er det afgørende Punkt kun dette, at jeg kunde ønske, at Folk, der vilde nøjes med den kirkelige Vielse, ogsaa skulde kunne nøjes med den, og at den skulde have den samme Virkning som borgerlig Vielse efter Lovgivningen i Almindelighed. Saa vil man sige, ja, men man indfører jo paa den Maade to Slags Ægteskaber, og der vil — jeg tror, jeg

har hørt den Udtalelse fra et æret Medlem — blive sat en Plet paa den ene Slags. Jeg vil dertil sige, at det tror jeg ikke. Naar en Mand og en Kvinde efter den gældende Ret have indgaaet borgerlig Ægteskab og have gjort det efter deres bedste Overbevisning, tror jeg ikke, det er saadan, at man i det daglige Liv, Mand og Mand imellem, sætter en Plet paa nogen af dem, og jeg tror ogsaa, at man efterhaanden som Tiden gaar, efter Brylluppet ikke i nogen særlig Grad sondrer mellem de to Slags Ægteskaber, og jeg vil yderligere tilføje, at efter den ny Lov vil det jo ogsaa blive saadan, at man i den almindelige Bevidsthed vil opfatte det som to Slags Ægteskaber. Man vil have det Ægteskab, som er indgaaet for Ægteskabsforstanderen uden efterfølgende kirkelig Vielse, og man vil have de Ægteskaber, der ere indgaaede med efterfølgende kirkelig Vielse, og jeg tror, at lige saa lidt som der vil blive Tale om i Almindelighed at sætte en Plet paa de Ægteskaber, der ikke have faaet den kirkelige Vielse, lige saa lidt vil der kunne blive Tale om at sætte en Plet paa de Ægteskaber, der, efter det af mig ønskede, vil være indgaaede i Kirken eller indgaaede for Ægteskabsforstanderen.

Som man vil kunne forstaa af det af mig udviklede, saa var mit Ønske det, at man kunde opnaa en vis Valgfrihed, der dog samtidig ikke lagde nogen Tvang paa nogen som helst. Skulde man end ikke ønske at gaa til det af mig foreslaaede, vil jeg dog rent subsidiært anse det for heldigt, om man gik noget i den af mig antydede Retning som en Slags Overgangsbestemmelse. De ærede Medlemmer, der tale om, at der sættes en Plet paa dette eller hint Ægteskab, dem beder jeg ret betænke, at det vil være ret uheldigt for mange Mennesker, som have set hele deres Slægt indgaa Vielse i Kirken, og som nu selv staa for Tur til at skulle giftes, og det saa viser sig, at det er umuligt for dem at blive viede paa samme Maade, som deres Slægt og Venner ere blevne viede. Det vilde være frastødende og utiltalende for dem, at de ikke kunne blive viede under samme Former, som tidligere have fundet Sted.

Som sagt, det vilde have været mig kært, om man i Lovforslaget kunde have indført Bestemmelser, der gik i den af mig antydede Retning. Det vilde have været mig kært, om jeg ikke skulde have stødt paa dette lille Ord „kun“.

I øvrigt findes der enkelte Bestem-